

Beslutningsforslag nr. B. 28. Fremsat den 19. oktober 1978 af Glistrup (FP), Svend Andersen (Rosk. a.) (FP) og Maisted (FP)

Forslag til folketingsbeslutning

om

afskaffelse af udlånslofterne

Folketinget pålægger økonomiministeren at meddele Danmarks Nationalbank, at afvikling af lånelofterordningen – såvel for pengeinstitutter som realkreditinstitutter – øjeblikkelig må påbegyndes med henblik på ordningens afskaffelse hurtigst muligt, og således at totalafskaffelsen er gennemført senest 15. april 1979.

Bemærkninger til forslaget

I nutidens Danmark er indkomstskatten den mest betydelige enkelthindring for velstandsvækst. Lettes der på indkomstskatten, vil produktionslivet blomstre op. Vi vil alle sammen blive rigere, og der vil blive realøkonomisk baggrund for bedre at hjælpe de syge og svage.

Denne samfundsøkonomiske sammenhæng åbenbarede sig også, da der i forbindelse med overgangen til kildeskat var nogle indkomstskattemilde år i 1968, 1969 og 1970.

Den daværende VKR-regering blev aldeles opskræmt over styrken i de frie produktionskræfter. Den talte om overophedning af produktionslivet, og i panik iværksatte den en række restriktioner, som skulle dæmpe denne overophedning.

Siden da er der sket det, at Anker Jørgensen-regeringerne bistået af de seks folketingspartier, der kalder sig selv ansvarlige, i allerhøjeste grad har fået ødelagt denne overophedning. I stedet har de fået skabt og funderet den tilstand, at der er over 170.000 arbejdsløse samt et endnu større antal mennesker, som er beskæftigede ved samfundsmæssigt set unyttigt arbejde i papirudfyldningsjob og inden for den sektor, der alene kan trives, når den betales gennem tvangsudskrevne skatter.

Med situationens totale ændring skulle man forvente, at de af VKR-regeringen indførte restriktioner også var blevet ophævede. Men som det så ofte før i historien er gået, når nogle helt nye restriktioner improviseres som noget kortvarigt til lige at klare en øjeblikkelig situation, har også VKR-byrderne på erhvervslivet bidt sig fast som overmåde sejlivede.

Det gælder bl. a. det projekt til løsning af den akutte 1970-krise, som udtryktes i låneloftsordninger.

Så snart man etablerer en sådan ordening, opstår der nye stærke embedsmandsinteresser til at oprettholde og udbygge den gøllede papiradministration, som embedsmændene hygger sig med til høje lønninger og pensioner. Disse kræfter har været af en sådan styrke, at låneloftet reelt er blevet skærpet i de forløbne år.

Denne skærpelse har navnlig vist sig på to områder:

Lånerammen var ved ordningens indførelse i 1970 74 mia kr. for banker og sparekasser under ét. Den er nu steget til 110,4 mia kr., eller med ca. 49 pct., mens lånebehovet formentlig er mere end tredoblet. Dels som følge af pengeforringelse, men navnlig fordi erhvervslivet ved overgangen til det rigdomsspring fremad, som samfundet kan opnå ved udnyttelse af EDB-teknikken, har det brug for rigelig tilgang af investeringsmidler langt ud over det, der udtrykkes i, at bruttonationalproduktet – ligeledes målt i løbende priser – er steget igennem låneloftsperioden med ca. 135 pct.

For det andet førte restriktionen på bankers og sparekassers udlånsvirksomhed, som forholdet altid er med restriktioner, nye restriktioner med sig. Mest markant var det, at der pr. 15. december 1975 indførtes udlånsloft for realkreditinstitutterne. I de første 12½ måned blev der givet tilladelse til maksimalt 28,5 mia kr., i 1977 til 30 mia, og for 1978 er kvoten 33,5 mia kr. Alt regnet i nominelle lånebeløb – altså ikke i kursværdier, som i perioden har været markant lavere. For fuldstændigheds skyld bemærkes dog, at der pr. 5. oktober 1978 skete den mulige lempelse heri, som fremgår af bilag I til nærværende beslutningsforslag.

Disse restriktioner er mere og mere samfundsskadelige. De dræber et væld af aktivitetsinitiativer, som kunne være grundlaget for titusindvis af nye produktive arbejdspladser i Danmark. De skævvrider konkurrencen inden for bank- og sparekasseverdenen. Det enkelte pengeinstituts virke bliver ikke afgjort af dets dygtighed og konkurrenceevne, men af, hvordan dets udlånsvote bliver fastsat på statslige kontorer. Restriktioner over for det organiserede ekspertlånemarked betyder selv sagt bedre tilsvindel for grå og sorte pengeudlånere og ågerkarle.

At bryde igennem denne samfundsskadelighed er åbenbart kun muligt for folketinget. De politiske og nationaløkonomiske lokkere, som i 1970 satte den onde udvikling i gang, har stadig inden for embedsmandsapparatet så stærke magtpositi-

ner, at deres snæversynethed og egoisme alene kan brydes af de folkevalgte. At de såkaldte cand. polit-eksperter for titusinde gang har overset, hvordan restriktioner virker, skal ikke afskrække folketinget fra at gøre sin samfundspligt ved at vedtage det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Ikke blot den grasserende arbejdsløshedspest, men også den omstændighed, at Danmarks valutaerhverv er rekordstore, gør det ekstra let og ubetænkeligt for 1978-folketinget at sætte ind med løsning af denne opgave.

Hermed er selvfølgelig langt fra løst alle de tilfælde, hvor samfundsmagten gennem de sidste to

generationer har gennemtruffet socialdemokratis-memisundelsestænkning, som har fået den samfundsvigtige pengeformidling til at trives langt dårligere, end nødvendigt er.

Også på andre områder er langt større frihed socialt påkrævet for kreditformidlingsinstitutterne, men Fremskridtspartiet er – her som andetsteds – indstillet på at være med i den langsomme evolutionslinje, hvor man – når mere ikke øjeblikkeligt kan opnås – nøjes med at tage ét skridt frem ad gangen.

Som bilag 2 optrykkes et læserbrev fra Erhvervs-Bladet fra 3. oktober 1978.

Bilag 1

DANMARKS NATIONALBANK

Pressemeddelelse 1978/22.

5. oktober 1978.

Efter forudgående samråd med regeringen har Danmarks Nationalbank i dag afholdt mode med Realkreditrådet om den tidligere fastlagte ramme for realkreditinstitutternes samlede udlånsaktivitet i 1978.

På baggrund af de eksisterende lånemuligheder for finansiering af investeringer i erhvervsejendomme, herunder lån i udlandet (finanslån), som i den forløbne del af 1978 har fået et meget betydeligt omfang, samt den nyligt besluttede udvidelse af K-låneordningen blev det aftalt, at udlån i landbrugsejendomme og byerhvervsejendomme indtil videre undtages fra kvoteringen. Der er dog enighed om, at der fortsat skal udvises den yderste tilbageholdenhed ved ydelse af egentlige tillægslån i erhvervsejen-

domme.

Den hidtidige udnyttelse af lånemulighederne peger i retning af, at der ikke kan ventes nogen forøgelse af den samlede låneefterspørgsel ved denne frigørelse.

Kvoten for realkreditinstitutternes lån i boligejendomme, fritidshuse og offentlige ejendomme fastsættes for 1978 som helhed til 24 mia kr. omregnet til 10 pct.'s tilbud. Heri indgår, at egentlige tillægslån i boligejendomme m. v. fortsat skal holdes inden for en ramme 0,7 mia kr.

Beløbsrammen for udlån i boligejendomme svarer til det niveau, hvorpå realkreditinstitutterne hidtil har kunnet yde lån på dette område.

Bilag 2

Læserbrev i Erhvervs-Bladet for den 3. oktober 1978.

Skal bankerne være alkymister?

Det er begrænset, hvad man kan nå i en mini kronik, men det var interessant at læse Nyboe Andersens betragtninger om Venstres rolle i regeringen, og det er da heller ikke usandsynligt, at Nyboe2Andersen stadig har en vis indflydelse i Venstre.

Umiddelbart melder der sig nogle spørgsmål. Har udlånsloftet ikke været en god forretning for bankerne? I stedet for at investere i risikofyldte erhvervsinvesteringer har bankerne under henvisning til låneloftet kunne anbringe »overskuddet« i statspapirer og obligationer med langt større udbytte, og der har været plads til banker og finansieringsselskaber med stort udbytte. Fordelene ved udlånsloftet har været på bankernes side, men er det ikke sådan, at disse fordele bliver angrebet af regeringens planer om at yde kurssikrede statslån fra udlandet til dansk

erhvervsliv? De såkaldte K-lån vil uvilkårligt gribe ind i bankernes udlånsvirksomhed og forringe mulighederne for at henvise til udlånsloftet, hvis der kommer én mia kr. ekstra penge på markedet til en lav rente. Dette kan selvfølgelig frigive endnu større midler til opkøb af værdipapirer, men regeringen har jo også tænkt sig at tvinge en lavere rente igennem for at opnå højere kurser på værdipapirerne. Men hvordan dette hænger sammen med et underskud på betalingsbalancen og 175.000 arbejdsløse, melder historien ikke noget om.

Det virker unægtelig noget kunstigt, når VS stadig væk fastholder en stor stigning i de offentlige udgifter og et stadigt større underskud på de offentlige budgetter.

Er vi udsat for et stripteasenummer, eller skal den rå kapitalmagt, som Erling Olsen kalder bankerne, være alkymister i den ny VS økonomipolitik?

Ole Maisted
MF (Frp.)